CAPUT PRIMUM.

GENERALIA DE MATERIA MEDICA.

Definitio.

Illa medicinæ pars, quæ docet corporum medicantium adparatum, eorum virtutes, doses, agendi adplicandique modos, materia medica vulgo, aptius Pharmacologia vocatur. Quæ quidem versatur circa omnia corpora naturalia, vim medicantem possidentia; speciatim vero circa illa, quæ in officinas pharmaceuticas recipiuntur, atque pharmaceuticum adparatum, proprie dicendum, constituunt. Excluduntur ergo ex hac doctrina omnia diætetica & chirurgica auxilia.

Diversis in regionibus, diversus — quod dolendum — adparatus pharmaceuticus in usum medicum venit. Noster propterea adparatus illa solum includit corpora medicata, quæ in recentissima Pharmacopœa Austriaco — provinciali Anni 1794ti continentur, aut ad quæ Servanda Pharmacopœi

publica lege stringuntur *). Singulis interim practicis non prohibetur, extranea quoque, atque alia, tum obsoleta, tum & neoterica adplicare, dummodo prostent in officina quadam pharmaceutica. Neque negatur, practicum medicum, omnium omnino naturalium corporum, eorumque virium, aliquali notione opus habere. Attamen in tanta objectorum farragine, materiæ medicæ studium ad illa solum restringere se potest corpora, quorum medicatrices vires efficaces sufficienter deprehensæ, & quæ proinde in usum publicum ad officinas pro aliis accepta sunt. Absentium enim nullus usus esse potest **).

Exinde abunde elucet, ea, quæ in officinis non continentur, stricte ad materiam medicam non

*) Nolumus illis adnumerari, qui omnibus cum Dispensatoriis, recentibus æque ac antiquis incontenti, meliora tamen ipsimet substituere nesciunt. Accipimus libenter ea, quæ tanti viri Augustorum & consensu & jussu nobis selegerunt. Neque semper, quæ nobis superflua videntur, & aliis erunt; aut quæ nobis, in consuetudine potius, quam in valore sunt, aliis quoque eodem pretio tenentur. Composita præcipue pharmaca — quorum numerus quidem multum restringendus, dum individualibus indicationibus non semper justo satisfacere valeant — composita inquam pharmaca de lege præscripta, si quæ alicui non arrident, propriis melioribus magistraliter formandis substitui ad libitum possunt.

**) Videtur intentio nostri Regiminis esse, vix non omni decennio Pharmacopœas emendare, a superfluis expurgare, delectis recentioribus ditare. Idem ergo cum materiæ medicæ studio quodammodo necesse erit.

pertinere. Possunt quidem talia, tum domestica, tum alia, ad adparatum medicum spectare, sed ad pharmaceuticum stricte non spectant. Eo minus talia indicata; quæ ex adparatu chirurgico hauriuntur, uti venæsectiones, hirudines, & similia, in nostra de pharmacis doctrina occurent. Attamen materia chirurgica vulgari in sensu, utut Acologiæ pars, sive externorum pharmacorum doctrina, a medica nostra non separabitur. Minime autem Diætetica, male in solo cibo & potu ponenda, cum medica materia conjungenda nobis videtur. Demum & venenorum — qua talium — nulla fieri potest mentio in doctrina de corporibus medicatis; nam nullus iis potest esse locus in illo adparatu, ubi mera medicantia corpora quæruntur. Loquor autem de illis, quæ absoluta venena semper sunt; aliarum enim tum & venenatæ, tum & medicatæ vires, relativæ solummodo sunt.

Objecta.

Elucescunt exinde vera materiæ medicæ objecta. Quidquid enim vires medicatrices possidet, atque eo scopo in officinis pharmaceuticis tenetur, materiæ medicæ objectum est. Hæcce objecta ex omnibus tribus naturæ regnis petuntur.

Auxilia hujus doctrinæ.

Subponit propterea hæcce materiæ medicæ doctrina, cognitiones tum generales, natura-

les, chemicas; tum speciales, pharmaceuticas *), therapeuticas.

Historia præprimis naturalis, seu Physiographia, docet corporum medicantium caracteres systematicos, formam eorum externam, sive criteria sensus ferientia, nomina, loca nativa, culturam, nec non detectionis eorum fata & historias.

CHEMIA tractat corporum medicatorum principia tum generalia, tum specialia, eorum inter se relationem, miscelam, atque inde exoriunda attributa varia.

PHARMACIA eorumdem corporum in usum medicum legendorum, servandorum, præparandorum modum, sinceritatem, virium artificialem exaltationem, imminutionem, salubremque cum aliis mixtionem, nec non formam adplicandorum exhibet, simulque gustus gratiæ, absque virium detrimento studet.

THERAPIA denique tum generalis, tum specialis, ex sinceris observatis & experimentis eruit eorum in morbosis adfectionibus rite adhibendorum rationem, atque variam pro datis circumstantiis modificationem; actuosa ab inutilibus

*) Pharmacia, sive medicaminum in usum medicum præparandorum doctrina Pharmacologiæ summe quidem adfinis scientia est. Attamen, cum in nostris Universitatibus separatis e cathedris doceatur, pharmaceutica principia — generalia saltem — a nostro scopo distincta quodammodo sunt.

separat, necessaria a superfluis; doses definit, & modos exhibendi optimos.

Atque omnibus hisce e fontibus, quin & e pluribus, mechanicis, physicis, œconomicis &c. materiæ medicæ auxiliaria hauriuntur.